សេណារីយោនៅពីក្រោយរដ្ឋប្រហារកូនកាត់នៅរុស្ស៊ី ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៣

កាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៣ រដ្ឋាភិបាលមូស្គូ (Moscow) បានប្រកាសចាត់វិធានការប្រឆាំងភេរវកម្ម ដោយបានហាមមិនអនុញ្ញាតឱ្យប្រជាពលរដ្ឋចេញពីផ្ទះឡើយ ក្រោយពេល ក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួល វ៉ាក់ណែ (Wagner) បានលើកទ័ពចេញពីទឹកដីអ៊ុយក្រែន រួចបែរចុងកាណុងតម្រង់ឆ្ពោះទៅកាន់ទីក្រុង Moscow។ [១] ការណ៍នេះ នាំឱ្យពិភពលោក ពិសេសអ្នកតាមដានព្រឹត្តិការណ៍អន្តរជាតិហាក់មានការយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំង ព្រមទាំងមានការចោទសួរយ៉ាងខ្លាំងពីសំណាក់សាធារណជន អ្នកតាមដានព្រឹត្តិការណ៍អន្តរជាតិ ក៏ដូចជាក្នុងស្រទាប់អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ ព្រោះថាក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួលWagner គឺជាដៃគូប្រយុទ្ធដ៏សំខាន់

---

១ ALJAZEERA: Wagner boss calls off march on Moscow, agrees to exile in Belarus ,available in https://rb.gy/ilglz, aceessed on June 26 ,2023 at 11:30 am.

របស់កងទ័ពរុស្ស៊ីនៅក្នុងសមរភូមិអ៊ុយក្រែននេះ ហើយជាពិសេសនៅតំបន់ភាគខាងកើតអ៊ុយក្រែនតែម្តង។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួលWagner ក៏បានទទួលអាវុធពីកងទ័ពរុស្ស៊ី ដើម្បីប្រយុទ្ធនៅអ៊ុយក្រែនថែមទៀតផង។ [២] ផ្ទុយទៅវិញ នៅនំណាក់កាលចុងក្រោយនេះ ស្ថានការណ៍បានឈានទៅដល់បរិបទថ្មី ព្រោះគេពិតជាមិននឹកស្មានដល់ថា ក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួលរុស្ស៊ី Wagner អាចងាកមកចាក់ពីក្រោយខ្នងរុស្ស៊ីវិញនោះឡើយ។

ដូច្នេះ តើក្រុម Wagner និងរុស្ស៊ីមានទំនាក់ទំនងគ្នាស្អិតរមួត និងល្អកល្អឿននឹងគ្នាដល់កម្រិតណា? ហើយតើមានដើមចមអ្វីខ្លះទើបធ្វើឱ្យ Wagner និងរុស្ស៊ីឈានដល់នំណាក់កាលបែកផ្លូវគ្នាយ៉ាងនេះ? ឬមួយសភាពការណ៍នេះគ្រាន់តែជាសេណារីយោមួយដែលគេរៀបចំឡើង ដើម្បី

---

[២] Sky news: How does Wagner Group's strength measure up to the Russian state military? ,available https://shorturl.at/pyR14, aceessed on June 26 ,2023 at 15:30 pm.

បំភាន់ភ្នែកពិភពលោក? ឬមួយតើវាជាការបង្កើតព្រឹត្តិការណ៍ដើម្បីលុបលើព្រឹត្តិការណ៍ឬ?

រូបភាពពី
https://rb.gy/or47k

មុននឹងឈានដល់ចម្លើយនៃសំណួរទាំងអស់នេះ យើងត្រូវសម្លឹងមើលពីជ្រុងផ្សេងៗជាមុនសិន ឬយើងអាចនិយាយតាមបែបផ្សេងថា សម្លឹងមើលឱ្យបានច្រើនជ្រុងជាមុនសិន រួចចាំទាញសេចក្ដីសន្និដ្ឋានតាមក្រោយ ដោយយើងពិនិត្យមើលជ្រុងចំនួន៥ ដូចខាងក្រោម៖

ផ្នែកទី១. អំពីក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួល Wagner

បង្កើតឡើងដំបូងក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ក្រុមWagner (ហៅជាផ្លូវការថា PMC Wagner) នៅពេលនោះក្រុម Wagner គាំទ្រកងកម្លាំងបំបែកខ្លួន (ក្រុមផ្តាច់ទឹកដីចេញពីអ៊ុយក្រែន) ដែលគាំទ្ររុស្ស៊ីនៅភាគខាងកើតអ៊ុយក្រែន។ នៅដំណាក់កាលនោះ Wagner មានអ្នកប្រយុទ្ធត្រឹមតែ ៥000នាក់[៣] ប៉ុណ្ណោះ ដែលភាគច្រើនជាអតីតយុទ្ធជននៃកងវរសេនាធំវរជន និងកងកម្លាំងពិសេសរបស់រុស្ស៊ី។ នៅដំណាក់កាលបន្តបន្ទាប់ក្រុម Wagner បានវិវត្តខ្លួនទៅជាអង្គការសម្ងាត់មួយដែលប្រតិបត្តិការក្នុងប្រទេសនានាមួយចំនួន រួមមានអ៊ុយក្រែន ស៊ីរី លីប៊ី សាធារណរដ្ឋអាហ្វ្រិកកណ្តាល ស៊ូដង់ ម៉ាលី និងម៉ូសំប៊ិក។

នៅក្នុងសង្គមរុស្ស៊ី ការបង្កើតក្រុមកងទ័ពស៊ីឈ្នួលគឺជារឿងខុសច្បាប់ ប៉ុន្តែនៅឆ្នាំ២០២២កន្លងទៅថ្មីៗនេះ ក្រុម Wagner បានចុះបញ្ជីជាក្រុមហ៊ុន និងបានបើកការិយា

---

៣ BBC: What is Russia's Wagner Group of mercenaries in Ukraine?,available https://rb.gy/p7mww, aceessed on June 26 ,2023 at 15:30 pm.

លើយកណ្ដាលថ្មីនៅទីក្រុង St Petersburg។[៤] នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២៣នេះ Wagner ដឹកនាំដោយលោក ព្រីកូស៊ីន (Prigozin) ដែលមានកងទំពស៊ីឈ្នួលសរុបចំនួន ២៥០០០ ហើយទំពដែលប្រយុទ្ធនៅអ៊ុយក្រែន៨០%ជាអ្នកទោស។[៥]

មុនពេលចូលប្រយុទ្ធក្នុងសង្គ្រាម ឈ្លានពានអ៊ុយក្រែន ក្រុម Wagner បានបង់ប្រាក់ឱ្យអ្នកប្រយុទ្ធរបស់ខ្លួនក្នុងមួយខែមានត្រឹម £៤,៤០០ ឬស្មើនឹង ៥,៥៥៣.៤៩ $ប៉ុណ្ណោះ ក៏ប៉ុន្តែចំនួនទឹកប្រាក់ឈ្នួលនេះបានបង្កើនជិតពីរដង ក្រោយពេលក្រុមWagner ចូលប្រយុទ្ធនៅសមរភូមិអ៊ុយក្រែនដោយផ្ដល់ប្រាក់ចំនួន £៨,០០០ ឬស្មើនឹង

---

៤ BBC: What is Russia's Wagner Group of mercenaries in Ukraine?,available https://rb.gy/p7mww, aceessed on June 26 ,2023 at 15:30 pm.

៥ ឈាង បុប្ផា : *មេក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួលរុស្ស៊ីWagnerបែរទិសចេញពីអ៊ុយក្រែនទៅតទល់នឹងអំណាចយោធានៅរុស្ស៊ី,* RFI,ចេញផ្សាយថ្ងៃទី២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០២៣,available https://rb.gy/wlml1, aceessed on June 26 ,2023 at 11:30 am.

១០,០៩៧.៥១$ ក្នុងមួយខែ។[៦] ខណៈពេលដែលប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំខែកើនឡើងយ៉ាងនូច្ទេះ គុណភាពទាហានបានធ្លាក់ចុះ គឺថាពីមុន Wagner ជ្រើសរើសតែមនុស្សដែលមានបទពិសោធច្រើនក្នុងវិស័យយោធាប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែចាប់តាំងពីសង្គ្រាមអ៊ុយក្រែនបានចាប់ផ្តើមមក Wagner ជ្រើសរើសយកអ្នកមិនសូវមានបទពិសោធ សំខាន់ឱ្យតែហ៊ានប្រយុទ្ធ ហ៊ានពលីក្នុងសមរភូមិ។

វីឯគ្រឿងសព្វាវុធវិញ ក្រុមWagner មានអាវុធធុនធ្ងន់ អាវុធការពារដែនអាកាស និងរថយន្តប្រយុទ្ធ SA-22sជាដើម។ ក្រៅពីនោះក្រុមWagner ក៏មានយន្តហោះចម្បាំង និងមីស៊ីលរយៈចម្ងាយខ្លីផងដែរ ដែលរុស្ស៊ីជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ឱ្យ។ បន្ថែមពីលើនេះ ក្រុមWagner ក៏មានរថក្រោះ និងរថយន្តយោធាផ្សេងទៀត ជាច្រើនដែលពួកគេអាចប្រើប្រាស់ និងមានអានុភាពខ្លាំងក្នុងការប្រយុទ្ធ។

---

៦ Mail onlline: How many soldiers do Wagner Group have against Russia? What weapons are at their disposal?,available in https://rb.gy/1opqy, aceessed on June 27 ,2023 at 16:30 pm.

រូបភាពពី
https://rb.gy/1opqy

ចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ក្រុម Wagner ពិសេសរបស់លោក Yevgeny Prigozhin មេដឹកនាំក្រុម Wagner មានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើនជាង ៨០០ លានផោន ឬប្រហែលនឹង ១ពាន់លានដុល្លារ។[៧] ប្រភពចំណូលនេះ

[៧] mail onlline: How many soldiers do Wagner Group have against Russia? What weapons are at their disposal?,available in https://rb.gy/1opqy, aceessed on June 27 ,2023 at 16:30 pm.

បានមកពីប្រតិបត្តិការធនធានធម្មជាតិ ដូចជាការទាញយកប្រេង ឧស្ម័ន ពេជ្រ និងមាស។ ដើម្បីរួចផុតពីការដាក់ទណ្ឌកម្ម ឬការបង្កកទ្រព្យសម្បត្តិពីលោកខាងលិច ក្រុម Wagner បានជ្រើសរើសការទូទាត់ដោយមិនប្រើជាលុយនោះទេ គឺទូទាត់ជាលោហធាតុ ដូចជារ៉ែ ត្បូង ពេជ្រ មាស ព្រោះវាពិបាកក្នុងការតាមដាន។ កាលពីខ្លួនធ្វើប្រតិបត្តិការនៅក្នុងប្រទេសស៊ីរី ក្រុមWagner បានទូទាត់ជាប្រេងនិងឧស្ម័ន។

ដូចនេះ តើក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួល Wagner មានទំនាក់ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំរុស្ស៊ីកម្រិតណា ទើប Wagner អាចឈរជើងបាននៅក្នុងសង្គមរុស្ស៊ី ហើយបើកការិយាល័យក្រុមហ៊ុនកណ្តាលនៅរុស្ស៊ីបាន?

ផ្នែកទី២. អំពីទំនាក់ទំនងរវាងថ្នាក់ដឹកនាំរុស្ស៊ីនិងក្រុម Wagner

មេដឹកនាំក្រុមWagner លោកPrigozhin និងលោកពូទីនប្រធានាធិបតីរុស្ស៊ី គឺជាមនុស្សដែលមានទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធនឹងគ្នា។ អ្នកទាំងពីរមានដើមកំណើតនៅទី

ក្រុងឡេនីនក្រាតដូចគ្នា ដែលបច្ចុប្បន្ននេះមានឈ្មោះថា ទីក្រុង St. Petersburg។ កើតនៅឆ្នាំ ១៩៦១ លោក Prigozhin បានចូលរៀននៅសាលាកីឡា ដោយជ្រើសរើសប្រភេទជាអ្នកជិះស្គីឆ្លងប្រទេស។ ក្នុងវ័យជំទង់ លោកPrigozhin ត្រូវបានកាត់ទោសឱ្យជាប់ពន្ធនាគារ ដោយជាប់ចោទពីបទល្មើសជាច្រើន រួមទាំងចោរកម្មផង។ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៨១ តុលាការព្រហ្មទណ្ឌទីក្រុង Leningrad បានកាត់ទោសគាត់ឱ្យជាប់គុកសម្រាប់ឧក្រិដ្ឋកម្មផ្សេងៗ ដូចជាពីបទប្លន់ស្ត្រីម្នាក់ដោយកាំបិត និងពីបទចោរគាស់ផ្ទះនិងពីបទចោទជាច្រើនករណីផ្សេងទៀត។ [៨] លោក Prigozhin ត្រូវបានដោះលែងនៅឆ្នាំ១៩៩០ ពោលគឺមួយឆ្នាំមុនពេលការដួលរលំនៃសហភាពសូវៀត។ មិនយូរប៉ុន្មាន នាពេលក្រោយមកគាត់បានបើកកន្លែងលក់hotdogនិងបន្តបើកភោជនីយដ្ឋានជាបន្តបន្ទាប់។

---

៨ Time : What to Know About Notorious Mercenary Organization 'The Wagner Group' and Its Founder,available in https://rb.gy/ptgkf, acessed on June 27 ,2023 at 19:30 pm.

នៅដើមឆ្នាំ២០០០ នាពេលដែលលោកប្រធានាធិបតីវ័យក្មេង Vladimir Putin បានឡើងកាន់តំណែងជាប្រធានាធិបតីរុស្ស៊ី លោកបានជ្រើសរើសភោជនីយដ្ឋានរបស់លោកPrigzhinនេះ សម្រាប់ទទួលភ្ញៀវឥស្សរជនបរទេសល្បីៗ ដូចជាលោកប្រធានាធិបតីបារាំង Jacques Chirac ជាដើម។[៩] បន្តិចម្តងៗទំនាក់ទំនងយ៉ាងស្និតរមួតរវាងលោកពូទីននិងលោក Prigozhin នេះត្រូវបានស្តែងឡើងជាបន្តបន្ទាប់ តាមរយៈការងារផ្សេងៗជាច្រើនដោយរួមទាំងការផ្តល់ជូនលោក Prigozhin នូវកិច្ចសន្យារ៉ាប់រងក្នុងការផ្គត់ផ្គង់អាហារសម្រាប់សាលារដ្ឋនៅទីក្រុង Moscow ទាំងមូលមុខជំនួញផ្សេងទៀត និងឈានដល់វិស័យយោធា។

ជាងនេះទៅទៀតក្នុងឆ្នាំ២០១០ លោកពូទីនបានជួយបើករោងចក្ររបស់ Prigozhin ដែលត្រូវបានសាងសង់ឡើង ដោយប្រាក់កម្ចីដោយធនាគាររដ្ឋថែមទៀតផង។

---

[៩] VOA : Wagner Group's Prigozhin Has Long Ties to Putin,available in https://rb.gy/lp8xi, aceessed on June 27 ,2023 at 19:30 pm.

នៅទីក្រុងមូស្គូ ក្រុមហ៊ុនរបស់Prigzhin បានទទួលប្រាក់ចំណេញរាប់លានដុល្លារ ក្នុងកិច្ចសន្យាផ្គត់ផ្គង់អាហារនៅសាលារៀន។ Prigozhin ក៏បានទទួលសិទ្ធក្នុងការរៀបចំម្ហូបអាហារសម្រាប់ព្រឹត្តិការណ៍វិមានក្រឹមឡាំង អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំដោយធ្វើឱ្យគាត់ទទួលបានរហស្សនាមថា **«ចុងភៅពូទីន»**[១០] និងបានផ្តល់ឱ្យក្រុមហ៊ុនលោកPrigozhin ក្នុងការផ្តល់សេវាកម្មម្ហូបអាហារ និងឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ដល់យោធារុស្ស៊ី។

---

[១០] VOA : Wagner Group's Prigozhin Has Long Ties to Putin,available in https://rb.gy/lp8xi, aceessed on June 27 ,2023 at 19:30 pm.

រូបភាពពី
https://rb.gy/1opqy

ជារួម ទំនាក់ទំនងរវាងលោក ពូទីន និងលោក Prigozhin ហាក់មានភាពល្អូកល្អើននឹងគ្នាខ្លាំងណាស់ ជាដៃគូសហការរកស៊ីជាមួយគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ តាំងពីមុនគាត់បង្កើតក្រុមWganerទៅទៀត ហើយគេជឿជាក់ថា ក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួលនេះ បើគ្មានលោក ពូទីន នៅខាងក្រោយទេ គឺគាត់មិនអាចឈរជើងបានរឹងមាំយ៉ាងនេះទេ។ បើជិត

ស្ថិតិយ៉ាងនេះ ចុះហេតុអ្វីបានជានាំឱ្យលោកPrigozhin សម្រេចចិត្តដើរដល់ផ្លូវបំបែករវាងមិត្តភាពអ្នកទាំងពីរ?

ផ្នែកទី៣. មូលហេតុដែលធ្វើឱ្យក្រុមWagnerបែរ កាណុងចូលMoscow

ចំណងមិត្តភាពរវាងMoscow និង ក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួលWagner បានឈានដល់ស្ថានការណ៍ដែលមើលមុខគ្នាមិនចំយ៉ាងនេះ បន្តឡើងដោយហេតុផលចំនួន៥ ដែលលោក Prigozhin តែងបង្ហាញសារមិនពេញចិត្តរបៀបនេះតាមប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងសង្គមជាស្វែងរក

ហេតុផលទី១. លោក Pringozhin ខឹងសម្បាយ៉ាងខ្លាំងនឹងថ្នាក់ដឹកនាំយោធារុស្ស៊ី ដោយបានរិះគន់មិនសំចៃមាត់ និយាយប្រមាថទាំងមេបញ្ជាការកងទ័ពរុស្ស៊ី ទាំងរដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិរុស្ស៊ី ថា អសមត្ថភាព[១១] គ្មានយុទ្ធសាស្ត្រ

---

១១ ឈាង បុប្ផា : *មេក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួលរុស្ស៊ី Wagner បែរទិសចេញពីអ៊ុយក្រែនទៅតទល់នឹងអំណាចយោធានៅរុស្ស៊ី*, RFI,ចេញផ្សាយថ្ងៃទី២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០២៣,available https://rb.gy/wlml1, aceessed on June 26 ,2023 at 11:30 am.

ប្រយុទ្ធនៅក្នុងសមរភូមិអ៊ុយក្រែន ហើយគោលដៅរបស់គាត់ទៅកាន់ក្រុងMoscow មិនមែនដើម្បីផ្តួលរលំលោកពូទីននោះឡើយ គឺចង់ទៅរកមេទ័ពរុស្ស៊ី។

ហេតុផលទី២. បើទោះបីជា ក្រុមWagnerនិង Moscow មានសត្រូវរួមគ្នាក៏ពិតមែនតែ នាពេលនេះ លោក Pringozhin បែរជាខឹងនឹងថ្នាក់ដឹកនាំកងទ័ពរុស្ស៊ី ដែលតែងតែកេងចំណេញយកក្រេឌីតពីលើក្រុមខ្លួនលើជ័យជម្នះនៅអ៊ុយក្រែន។ [១២]

ហេតុផលទី៣. លោក Prigozhin នៅបានចោទប្រកាន់រដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិរុស្ស៊ីថា មានចេតនាមិនផ្តល់អាវុធឱ្យទាហានស៊ីឈ្នួលរបស់ខ្លួន និងបានប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយយ៉ាងខ្លាំង។

ហេតុផលទី៤. មេក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួល Wagner លោក Prigozhin ខឹងនឹងរដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិរុស្ស៊ីដែលបានទម្លាក់គ្រាប់បែក និងវាយឆ្មក់លើទាហានស៊ីឈ្នួល

---

១២ INDEPENDENT : What is the Wagner mercenary group led by Yevgeny Prigozhin?,available in https://rb.gy/t8kdi, aceessed on June 27 ,2023 at 19:30 pm.

Wagner ។ ការវាយប្រហារមកលើគ្នាឯងនេះ បណ្តាលឱ្យក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួល Wagner បាត់បង់អាយុជីវិតអស់នាច្រើននាក់។

ចំណែកហេតុផលទី៥. គឺលោកPrigozin ចង់បានយុត្តិធម៌ពីសម្រាប់ក្រុមទាហានរបស់ខ្លួន។ ការលើកទ័ពទៅ Moscowនេះមិនមែនជារដ្ឋប្រហារយោធាទេ ប៉ុន្តែជាការស្វែងរកយុត្តិធម៌ប៉ុណ្ណោះ។ (១៣)

រូបភាពពី

https://rb.gy/t8kdi

១៣ ALJAZEERA Why Wagner mercenary force has moved against Russia's military ,available in https://rb.gy/t8kdi, acessed on June 27 ,2023 at 23:30 pm.

ជ្រុងទី៤. ស្ថានភាពប្រយុទ្ធនៅសមរភូមិអ៊ុយក្រែន

សមរភូមិប្រយុទ្ធនៅលើទឹកដីអ៊ុយក្រែន បានអូសបន្លាយពេលជាងពីរឆ្នាំមកហើយ រាប់ចាប់តាំងពីការចូលឈ្លានពានទឹកដីអ៊ុយក្រែនដំបូងកាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២២មក ដែលកាលនោះមានសេចក្ដីរាយការណ៍ថា ដើមហេតុដំបូងគឺក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួល Wagner បានបន្លំខ្លួនធ្វើជាទាហានអ៊ុនក្រែន [១៤] បើកការវាយប្រហារមកលើរុស្ស៊ី ហើយរុស្ស៊ីយកលេសនេះ ដើម្បីវាយសម្រុកចូលទឹកដីអ៊ុយក្រែនតែម្ដង។

មែនទែនទៅ មានភ្លើងច្បាស់ជាមានផ្សែង ហើយការលើកទ័ពចូលឈ្លានពានអ៊ុយក្រែន គឺមានហេតុផលធំនៅពីក្រោយ។ គេនៅចាំបានថា មុនឈានដល់ការចូលឈ្លានពាន

---

[១៤] BBC: What is Russia's Wagner Group of mercenaries in Ukraine?,available https://rb.gy/p7mww, aceessed on June 26 ,2023 at 15:30 pm.

អ៊ុយក្រែន ពោលគឺ នៅថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ [១៥] រុស្ស៊ីបានដាក់ សំណើដែលបញ្ជាក់ពីការទាមទាររបស់ខ្លួនទៅកាន់អង្គការណាតូ និងសហរដ្ឋអាម៉េរិក។ ដោយរុស្ស៊ីបានស្នើមិនឱ្យអ៊ុយក្រែន ចូលក្នុងអង្គការណាតូទេ តែណាតូ និងសហរដ្ឋអាម៉េរិកហាក់មិនសូវអើពើ ហើយអ្វីដែលរិមានក្រឹមឡាំងព្រួយបារម្ភនោះគឺថា អាម៉េរិកនឹងដាក់ពង្រាយកាំជ្រួច ឬខែលការពារមីស៊ីលនៅលើដីអ៊ុយក្រែន។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ទីក្រុងMoscow បានស្នើឱ្យណាតូ បញ្ឈប់រាល់ការដាក់ពង្រាយមីស៊ីលផ្លោង រយៈចម្ងាយមធ្យមនៅក្នុងទ្វីបអឺរ៉ុប និងការកំណត់ការធ្វើសមយុទ្ធយោធានៅជិតព្រំដែនរុស្ស៊ី។ រុស្ស៊ីចាត់ទុកសកម្មភាពទាំងអស់នោះ គឺជាការគំរាមកំហែងដល់សន្តិសុខរុស្ស៊ី។ បើគិតត្រឹមខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៣នេះ ស្ថានភាពប្រយុទ្ធនៅបន្តមានភាពក្តៅគគុកនៅឡើយ ហើយក៏មិនទាន់មានសញ្ញាណចមចយនៅឡើយទេ ត្បិតបច្ចិមប្រទេសបង្កើនការផ្តល់ជំនួយយោធាបន្ថែមមក

---

១៥ ALJAZEERA: No, Russia will not invade Ukraine,available in https://rb.gy/fpt4f, aceessed on June 28 ,2023 at 19:30 pm.

អ៊ុយក្រែន ហើយរុស្ស៊ីក៏នៅបង្កើនការវាយប្រហារដដែល។ ពេលនេះ រុស្ស៊ីងណ្ដើមបានតំបន់អ៊ុយក្រែនមួយចំនួនមកក្រោមការកាន់កាប់របស់ខ្លួនដែលមាន ដូចជាតំបន់ LUHANSK, Bakhmut, Donetsk, Marinka, Mariupol,ZAPORIZHZHIA ជាដើម។ [១៦]

១៦ Wthe NEw York TIMES: Tracking the Russian Invasion of Ukraine ,available in https://rb.gy/39lx5, aceessed on June 28 ,2023 at 18:30 pm.

Sources: Imagery of the fighting; Institute for the Study of War with American Enterprise Institute's Critical Threats Project. The New York Times

រូបភាពពី
https://rb.gy/39lx5

ពិតណាស់ ពីដំបូងឡើយបញ្ហាអ៊ុយក្រែននិងរុស្ស៊ីគឺជារឿងទ្វេភាគី តែមកដល់ពេលនេះ សភាពការណ៍កាន់តែឡើងកម្តៅ ព្រោះវាបានចូលដល់ការប្រយុទ្ធដោយប្រយោល

រវាងរុស្ស៊ីនិងបក្សសម្ព័ន្ធណាតូ តាមរយៈការផ្តល់សព្វាវុធដល់អ៊ុយក្រែន។ ការណ៍នេះ នាំឱ្យប្រទេសលោកខាងលិចចំណេញ ព្រោះខ្លួនអាចមានលេស ស្នើសុំបង្កើនកញ្ចប់ថវិការបស់ខ្លួនទៅកាន់សភា ក្រោមរូបភាពផ្តល់ជំនួយដល់អ៊ុយក្រែន ជ្រុងម្ខាងទៀតចំណេញ ព្រោះពួកគេអាចសាកអាវុធដែលពួកគេទើបផលិតថ្មីៗ ថាតើវាមានប្រសិទ្ធភាពកម្រិតណា ឬត្រូវការបង្កើនបច្ចេកទេសផ្នែកណាទៀត។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ការបញ្ជូនសព្វាវុធទាំងអស់នោះ ក៏ជាការផ្សព្វផ្សាយនូវសក្តានុពលអាវុធរបស់ពួកគេ ដើម្បីស្វែងរកទីផ្សារផងដែរ។ រីឯជ្រុងទី៣ ពួកគេអាចធ្វើឱ្យរុស្ស៊ីចំណាយលុយក្នុងសង្គ្រាមនេះ ឱ្យកាន់តែច្រើនមានចេតនារាំងខ្ទប់សេដ្ឋកិច្ចរុស្ស៊ី ក្រោយរុស្ស៊ីសំងំលក់ភោគផលធម្មជាតិនិងឧស្ម័នបានយ៉ាងច្រើននាពេលកន្លងមក។

ពិតណាស់សង្គ្រាមនេះ អ្នកដែលរងទុក្ខវេទនានោះគឺប្រជាជនស្លូតត្រង់ទាំង ប្រជាជនអ៊ុយក្រែននិងប្រជាជនរុស្ស៊ី ហើយវីរភាពមានតែលោកពូទីន និងលោកហ្សេលេនស្គី (ប្រធាធិបតីអ៊ុយក្រែន) ប៉ុណ្ណោះ។

ផ្នែកទី៥. ស្ថានភាពសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចរុស្ស៊ី

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹង សកម្មភាពឈ្លានពានរបស់រុស្ស៊ីនៅអ៊ុយក្រែន បច្ចិមប្រទេសបានដាក់ទណ្ឌកម្មសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងនំណំមកលើរដ្ឋាភិបាលលោកពូទីន ដោយផ្តាច់រាល់ការរកស៊ីជាមួយក្រុមហ៊ុនរុស្ស៊ី និងបានដាក់ឱ្យរុស្ស៊ីនៅឯកោតែឯង។ ការណ៍នេះ ទំនងជាធ្វើឱ្យផលប៉ះពាល់ដល់សេដ្ឋកិច្ចរុស្ស៊ីចៀសមិនផុត។ម្យ៉ាងវិញទៀត វិបត្តិសង្គមក៏ជាបញ្ហាប្រឈមខ្លាំងណាស់ដែរ ដូចជាតម្លៃទំនិញឡើងថ្លៃ,អត្តិធរណានិងភាពអត់ការងារធ្វើរបស់យុវជន,បញ្ហាជនភៀសខ្លួនដែលគេចពីសង្គ្រាមនៅតាមព្រំដែនរុស្ស៊ីនិងអ៊ុយក្រែន សុទ្ធសឹងជាវិញ្ញាសាមួយដែលមិនមានភាពងាយស្រួលប៉ុន្មានទេដល់រដ្ឋាភិបាលក្រុងMoscow។

បើយោងតាម តាមការចុះផ្សាយ របស់គេហទំព័រ Economics Observatory បានបង្ហាញថា នៅដើមឆ្នាំ ២០២៣ GDP រុស្ស៊ីធ្លាក់ចុះ ចន្លោះចាប់ពី៧ទៅ១០%[១៧]

---

[១៧] Economics Observatory: What is the current state of the Russian economy under sanctions, available in https://rb.gy/84wby, aceessed on June 29 ,2023 at 15:30 pm.

វិឯការចំណាយប្រចាំឆ្នាំរបស់រុស្ស៊ី ក៏មានការប្រែប្រួលផង ដែរ។ ប្រភពដដែលនេះ ក៏បានបង្ហាញផងដែរថា កញ្ចប់ ថវិកាជាតិរុស្ស៊ីក្នុងឆ្នាំ២០២៣ បានចំណាយខ្លាំងលើ សន្តិសុខជាតិចំនួន៥០% បើធៀបទៅនឹងឆ្នាំ២០២២ បាន កាត់បន្ថយការចំណាយលើវិស័យសុខាភិបាលមានចំនួន ៩%, បន្ថយ២% លើវិស័យអប់រំ, បន្ថយ២៤% វិស័យហេដ្ឋា រចនាសម្ព័ន្ធនិងបន្ថយ១៩%[១៨] នៅក្នុងវិស័យឧស្សាហា កម្ម។ ទាំងអស់នេះ គឺស្ថិតនៅក្នុងបរិបទនៃឱនភាពថវិកា ដែលកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង។ ដូច្នេះ ស្ថានភាពសង្គមរុស្ស៊ី ទំនងស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលមួយដែលអួរអាប់ ហើយស្ថាន ភាពនេះវាក៏បាននះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានដល់ការដឹកនាំរបស់ លោកពូទីន និងប្រជាប្រិយភាពរបស់លោកផងដែរ។

ជារួម បើផ្អែកលើក្រុងទាំង៥ ដូចដែលបានរៀប រាប់ខាងលើ យើងអាចមើលឃើញនូវសេណារិយោចំនួន៤

[១៨] Economics Observatory: What is the current state of the Russian economy under sanctions, available in https://rb.gy/84wby, aceessed on June 29 ,2023 at 15:30 pm.

ជុំវិញរដ្ឋប្រហាររោទម្រង់កូនកាត់នៅរុស្ស៊ី កាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៣កន្លងទៅថ្មីៗនេះ។

សេណារីយោទី១. វាមាននយោបាយស្រោចគល់ឬនយោបាយកាំបិតចិតនឹងឯង ព្រោះលោក Prigozin គឺជាមិត្តល្អនឹងរដ្ឋាភិបាលមូស្គូ តែបែរជាទៅវាយបកខ្លួនឯងទៅវិញ។ ករណីបែបនេះ ក៏ធ្លាប់មានម្តងរួចមកហើយនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រពិភពលោក គឺអាល់កៃដាជាក្រុមមួយដែលអាម៉េរិកជួយទំនុបបម្រុង ដើម្បីធ្វើសង្គ្រាមប្រឆាំងនឹងវត្តមានកងទ័ពសហភាពសូវៀត ដែលបានវាយចូលទឹកដីអាហ្វហ្គានីស្ថានកាលពីអំឡុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៨០ ប៉ុន្តែក្រោយមកក្រុមអាល់កៃដា ក៏បានងាកទៅវាយបកលើអាម៉េរិកវិញ ដោយបើកយន្តហោះបុកអគារពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកកាលពីថ្ងៃទី១១ កញ្ញា ឆ្នាំ២០០១។

សេណារីយោទី២. ជាយុទ្ធសាស្ត្រព្រួញមួយបាញ់បានសត្វប្រាំ។

សត្វទី១. គឺលើកពីទនេះ ចូលទៅមូស្គូទំនងជាដើម្បីបង្វែរស្ថានការណ៍មហាជនរុស្ស៊ី ក៏ដូចជាដើម្បីយកលេសនេះចេញវិធានការតឹងរឹង ក្នុងការគ្រប់គ្រងសភាព

ការណ៍ដែលកំពុងមានភាពតានតឹង ក្រោយទណ្ឌកម្មសេដ្ឋកិច្ច របស់បច្ចិមប្រទេស ព្រោះថាវានូចនៅលើគោកពេក បើពិនិត្យមើលលើចម្ងាយផ្លូវដែលក្រុម Wagner ចេញពីតំបន់ Rostov-on-Don ទៅទីក្រុង Moscowគឺមានចម្ងាយឆ្ងាយណាស់របាតនល់ទៅ៦៥១ម៉ាល៍ឬប្រហែលនឹង១ ០៣៨គ.ម ឯណោះ សំណួរសួរថា រយៈចម្ងាយផ្លូវយ៉ាងនេះ ហេតុអ្វីក៏ Wagner អាចវាយចូលបានស្រួលម្លេះ? ហេតុអ្វីកងទ័ពរុស្ស៊ីមិនមានការជូននំណឹងមកMoscow អំពីសភាពការណ៍នេះ ព្រោះ Rostov-on-Don ជាទីតាំងបញ្ជាការធំសម្រាប់ប្រតិបត្តិការនៅអ៊ុយក្រែន។ ឬមួយកងទ័ពរុស្ស៊ីនិងប្រជាជនរុស្ស៊ីមិនពេញចិត្តនឹងការដឹកនាំរបស់លោកពូទីន ទើបបើកផ្លូវឱ្យWagner ចូល? ព្រោះថា Wagner banលើកទ័ពចូលជិតនល់មូស្គូ ឆ្លងកាត់ក្រុងវ៉ារ៉ូញេស ហើយមិនមានការផ្ទុះអាវុធជាទ្រង់ទ្រាយធំទៀត តើនេះជាការព្រមព្រៀងគ្នា រៀបចំឆាកសំដែងរៀបចំឱ្យលើកទ័ពចូលឬមួយយ៉ាងណា?

សន្មតទីពីរ. គឺលោកពូទីនយកលេសនេះ ដើម្បីបង្វែរចំណាប់អារម្មណ៍សាធារណជនជាតិនិងអន្តរជាតិ ក្នុង

ការដកកងទ័ពដែលខ្លាំង និងទុកចិត្តរបស់ខ្លួនចេញពីអ៊ុយក្រែនទៅកាន់បេឡារូស ដើម្បីការពារក្បាលគ្រាប់នុយក្លេអ៊ែររបស់ខ្លួនដែលរុស្ស៊ីទើបតែកាលពីថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០២៣ ។

សត្វទីបី. ជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយដែលរុស្ស៊ីអាចនឹងប្រើប្រាស់ទីតាំងនេះ ទំនងដើម្បីប្តូតាក់ទិកប្រយុទ្ធវាយសម្រុកចូលកាន់ទីក្រុងកៀវរបស់ប្រទេសអ៊ុយក្រែន ហើយទីតាំងពីព្រំដែនបេឡារូសមក គឺវាកៀកនឹងទីក្រុងកៀវម្យ៉ាងទៀតរុស្ស៊ី ប្រហែលមិនចង់អូសបន្លាយសង្គ្រាមឈ្លានពាននេះយូរទៀតនោះទេ។

សត្វទីបួន. រុស្ស៊ីដាក់ទ័ពស៊ីឈ្នួលនៅបេឡារូស ទំនងជាចន្ទល់មួយសំខាន់ដែរ ក្នុងការពាររដ្ឋាភិបាលលោកប្រធានាធិបតីបេឡារូស លោកអាលិចសេនកូស ព្រោះថា បច្ចិមប្រទេសមិនអាចជាន់នីបេឡារូសបានឡើយបើសិនជាលោកសេនកូសនៅបន្តកាន់តំណែង។ បេឡារូសជាទីកនីសំខាន់ ដែលបច្ចិមប្រទេសចូលទៅកៀកនឹងរុស្ស៊ីកាន់តែខ្លាំង។

សត្វទីប្រាំ. រុស្ស៊ីប្រើទាហានស៊ីឈ្នួលនេះ ក៏ទំនង ដើម្បីបង្ការនិងទប់ទល់ប្រទេសប៉ូឡូញ ឬក្រុមបច្ចិមប្រទេសផងដែរ។ ជាការពិត ប៉ូឡូញជាបក្សសម្ព័ន្ធណាតូ ហើយបើរុស្ស៊ីប៉ះប៉ូឡូញក៏មិនមែនជារឿងស្រួលពេកទេ តែបើជាទាហានស៊ីឈ្នួលជាអ្នកប៉ះពាល់ ឬគំរាមកំហែងដល់ប៉ូឡូញទំនងជាអាចរឿងផ្សេងពីករទំពរុស្ស៊ីផ្ទាល់។

សេណារីយោទី៣. យុទ្ធសាស្ត្រយកពិសបន្សាបពិស ពិតណាស់រុស្ស៊ី ឈ្លានពានអ៊ុយក្រែនដោយជួលក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួលនេះ។ ដូច្នេះ គេប្រើវិធីវាយបកយកក្រុមនេះ យកប្រយុទ្ធតទល់នឹងរុស្ស៊ីវិញ ព្រោះពាក្យថាស៊ីឈ្នួលមិនមែនជាកម្មសិទ្ធិផ្ដាច់មុខរបស់ក្រុមណាមួយឡើយ ឱ្យតែខាងណាផ្ដល់ថ្លៃខ្ពស់ជាងហើយត្រូវរ៉ូវគ្នា គេនឹងធ្វើការឱ្យអ្នកនោះ។ ហេតុនេះ អាចជាក្រុមណាមួយប្រើវិធីនេះ ដើម្បីឱ្យរុស្ស៊ីធ្វើសង្គ្រាមនឹងគ្នាឯង ពេលនោះសមត្ថភាពរុស្ស៊ីនឹងកាន់តែថមថយ ព្រោះចូលអន្ទាក់កាប់សម្លាប់គ្នាឯង។

សេណារីយោទី៤. រុស្ស៊ីនិងអាម៉េរិក ប្រហែលជាអាចមានការពិភាក្សាគ្នាដោយសម្ងាត់ណាមួយមុន ឬឯកភាពគ្នាមិនឱ្យអ៊ុយក្រែនចូលជាបក្សសម្ព័ន្ធណាតូ។ អញ្ចឹងដើម្បី

មុកមុខឱ្យគ្នា រុស្ស៊ីបង្កើតព្រឹត្តិការណ៍នេះដើម្បីយកលេសនកទំព និងបន្ថយការវាយប្រហារនៅអ៊ុយក្រែន ព្រោះខ្លួនបានផ្តល់មេរៀនឱ្យអ៊ុយក្រែន និងបានកាន់កាប់ទឹកដីអ៊ុយក្រែន ធ្វើជាតំបន់ទ្រនាប់រួចហើយ។ ហេតុការណ៍នេះស្រដៀងគ្នានេះ ក៏ធ្លាប់កើតមានហើយ គឺមុនសង្គ្រាមលោកលើកទី២ បញ្ចប់មហាអំណាចពេលនោះមានអង់គ្លេសបារាំង អាមេរិក និងសូវៀត ជជែកគ្នាមុនដើម្បីបែងចែកទឹកដីអាល្លឺម៉ង់ដើម្បីគ្រប់គ្រង។

សេណារីយោទី៥. មនុស្សយល់ចិត្តធ្វើបាបចិត្ត ពិតណាស់ Prigozine ជាមនុស្សជំនិតនឹងលោកពូទីន ហើយធ្វើបែបនេះបានដោយសារកាលៈទេសៈបង្ខំ ហើយនៅក្នុងពិភពលោកក៏មានដែរ ដែលមនុស្សជំនិតបំផុតងាកមកវាយបកមាន ដូចជាលោកប្រធានាធិបតីកូរ៉េខាងត្បូង Park Chung Hee ត្រូវបានសម្លាប់នៅឆ្នាំ១៩៧៩ ដោយមនុស្សជំនិតគាត់មានឋានៈប្រធានសន្តិសុខគាត់ផ្ទាល់តែម្តង។

សរុបសេចក្តីមក សេណារីយោទាំងនេះ អាចនឹងលេចចេញមួយណាច្បាស់ជាងគេ គឺរង់ចាំពេលវេលាមក

នល់ ព្រោះថាមានតែពេលវេលាទេដែលអាចបកស្រាយធាតុពិតបាន។

គន្ថនិទ្ទេស

១. ALJAZEERA: Wagner boss calls off march on Moscow, agrees to exile in Belarus ,available in https://rb.gy/ilglz, aceessed on June 26 ,2023 at 11:30 am.

២. Sky news: How does Wagner Group's strength measure up to the Russian state military? ,available https://shorturl.at/pyR14, aceessed on June 26 ,2023 at 15:30 pm.

៣. BBC: What is Russia's Wagner Group of mercenaries in Ukraine?,available https://rb.gy/p7mww, aceessed on June 26 ,2023 at 15:30 pm.

៤. ឈាង បុប្ផា : មេក្រុមទាហានស៊ីឈ្នួលរុស្ស៊ី Wagnerបែរទិសចេញពីអ៊ុយក្រែនទៅតទល់នឹងអំណាចយោធានៅរុស្ស៊ី, RFI,ចេញផ្សាយថ្ងៃទី ២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៣,available

https://rb.gy/wlml1, aceessed on June 26 ,2023 at 11:30 am.

៥. mail onlline: How many soldiers do Wagner Group have against Russia? What weapons are at their disposal?,available in https://rb.gy/1opqy, aceessed on June 27 ,2023 at 16:30 pm.

៦. Time : What to Know About Notorious Mercenary Organization 'The Wagner Group' and Its Founder,available in https://rb.gy/ptgkf, aceessed on June 27 ,2023 at 19:30 pm.

៧. VOA : Wagner Group's Prigozhin Has Long Ties to Putin,available in https://rb.gy/lp8xi, aceessed on June 27 ,2023 at 19:30 pm.

៨. INDEPENDENT : What is the Wagner mercenary group led by Yevgeny Prigozhin?,available in https://rb.gy/t8kdi, aceessed on June 27 ,2023 at 19:30 pm.

៩. ALJAZEERA Why Wagner mercenary force has moved against Russia's military ,available in https://rb.gy/t8kdi, aceessed on June 27 ,2023 at 23:30 pm.

១០. ALJAZEERA: No, Russia will not invade Ukraine,available in https://rb.gy/fpt4f, aceessed on June 28 ,2023 at 19:30 pm.

១១. Wthe NEw York TIMES: Tracking the Russian Invasion of Ukraine ,available in https://rb.gy/39lx5, aceessed on June 28 ,2023 at 18:30 pm.

១២. Economics Observatory: What is the current state of the Russian economy under sanctions, available in https://rb.gy/84wby, aceessed on June 29 ,2023 at 15:30 pm.

១៣. https://cisac.fsi.stanford.edu/mappingmilitants/profiles/al-qaeda

១៤. https://www.britannica.com/biography/Park-Chung-Hee